

N:o 19.

Ank. till Riksd. Kansli den 2 April 1875, kl. 1 e. m.

*Andra Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 5, an-
gående försäljning af sprit- och etherhaltiga varor.*

Sedan Herr *Per Nilsson* i Wittjerf uti motion (N:o 56) framställt de betänkliga följderna af den särdeles på vissa orter mycket ymniga förbrukningen af sprit- och etherhaltiga vätskor samt företrädesvis s. k. Hoffmans droppar, samt föreslagit underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om åtgärder till förekommande af dylika varors utlemnande från apoteken för andra än sanitära ändamål, och Utskottet, till hvilket denna motion öfverlemnats, behjertande motionärens framställda skäl, tillstyrkt bifall till hans förslag, har Riksdagens Andra Kammare förehaft detta ärende och beslutat till Utskottet återremittera detsamma. Afsigten med denna återremiss har, såsom af den vid tillfället förda öfverläggningen framgår, varit, att Utskottet efter närmare utredning äfven skulle yttra sig öfver den oloffliga försäljning af dylika varor, som i hög grad eger rum utom apoteken.

Då Utskottet sålunda har att yttra sig i anledning af denna återremiss, får Utskottet först nämna, att dess åsigt om det gängse spridandet af sprit- och etherhaltiga varor och de betänkliga följderna deraf vunnit ytterligare bekräftelse. Importen af Hoffmanns droppar och ether, af hvilken senare 1 del med 3 delar sprit, eller i nödfall brännvin, ger 4 delar Hoffmanns droppar —

Bih. till Riksd. Prot. 1875. 8 Saml. 2 Afd. 2 Band. 12 Häft.

uppgick under året 1873 till nära 5,000 kannor eller 1,200 kannor mer, än den 1872 importerade mängden, hvilken åter med 800 à 900 kannor öfversteg importen under det föregående året, 1871. Denna tillökning kan icke tillskrivas varans större användning såsom läkemedel, hvilken tvärtom nu lär vara mycket mindre än förr, utan angifver det öfver hand tagande missbruket, vid hvars uppskattning bör ihågkommas, huru jemförelsevis ringa mängd ether erfordras för att medföra rus. Af yttranden, som afgåfvos vid öfverläggningen i Andra Kammararen, inhemtades, att ifrågavarande läkemedels missbruk såsom berusningsmedel, om det ock företrädesvis förekommer i Norrland, ingalunda är främmande äfven för andra orter inom riket; och officiela handlingar, af hvilka Utskottet haft tillfälle taga kännedom, ådagalägga, att, oakadt Sundhets-kollegii i Utskottets första utlåtande anförda cirkulär, dylika rusgifvande medel för obehörigt ändamål utlemnats från apotek, likasom att med all försigtighet hos apotekarne dylika medels försäljning icke under nuvarande förhållanden kan med kontroll öfver användningen verkställas.

Utskottet vidhåller derföre sin förut yttrade mening, att föreskrifter äro i hög grad önskvärda till förekommande af dylika varors obehöriga erhållande från apoteken, i ändamål att såsom rusmedel begagnas, och vill för denna mening framföra ett ytterligare skäl, som icke torde sakna vikt. Genom en bestämd föreskrift att sprit- och etherhaltiga vätskor icke finge utlemnas annat än i någon viss mindre quantitet, så vida icke recept företes, skulle apotekarne undgå åtskilliga requisitioner, hvilkas olämplighet de nu skola bedöma efter den något osäkra grunden af köparens personlighet, ett förhållande, som också är så mycket betänkligare, då vanan att på apoteken i de aflägsnare norrländska länen bekomma dylika varor hittills varit en slags rättighet för den ene köparen, så väl som för den andre.

Hvad vidare beträffar den af flere Kammarens Herrar Ledamöter framnållna olofliga försäljning af dylika varor, som bedrifves af landthandlande och kringvandrande personer, är det för Utskottet en tillfredsställelse att genom den form, frågan sålunda fått, kunna äfven i detta afseende föreslå någon åtgärd. Att handel med ifrågavarande varor på sistnämnda sätt bedrifves i en synnerligen hög grad, är alltför bekant, för att behöfva närmare ådagaläggas, och bekräftas genom de ofvan anförda uppgifterna om den oerhörda importen af dylika vätskor under de senare åren. En dylik handel, som för det närvarande icke kan betraktas annorledes än såsom obehörig medikamentshandel, ådrager sin utöfvare, der han åtalas, endast ett ringa bötesbelopp, hvilket svårigen kan afhålla från handelns fortsättande. En särskild lagstiftning deremot torde för den skull vara behöflig och synes äfven lätt kunna åstadkommas derigenom, att handel med ether- och sprithaltiga läkemedel utom apoteken beläggas med samma påföljd, som oloflig utminuterung af bränvin.

Utur båda nu angifna synpunkter och med åberopande för öfrigt af de grunder Utskottet redan anfört, får Utskottet härmed tillstyrka:

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhålla om vidtagande af åtgärder, egnade att i möjligaste måtto motverka en för allmänna sedligheten skadlig handel med sprit- och etherhaltiga vätskor.

Stockholm den 30 Mars 1875.

På Utskottets vägnar:

A. W. Staaff.
